SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 136/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], zastúpeného JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., Námestie Osloboditeľov 3/A, Košice, proti postupu Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 15P/139/2025 a proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoP/106/2025-37 z 27. novembra 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **p r i j í m a** na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. **O d k l a d á** vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoP/106/2025-37 z 27. novembra 2025 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

3. **U k l a d á** [redacted], [redacted], aby sa zdržala oprávnení priznaných jej uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 4CoP/106/2025-37 z 27. novembra 2025 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

4. Návrhu na vydanie dočasného opatrenia vo zvyšnom rozsahu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu rodinného a súkromného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, ako aj práva na ochranu rodinného a súkromného života podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu a uznesením krajského súdu označenými v záhlaví. Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie

a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov konania, ktoré sú oba všeobecné súdy povinné uhradiť sťažovateľovi spoločne a nerozdielne.

2. Sťažovateľ súčasne navrhuje odložiť vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu z 27. novembra 2025 do rozhodnutia vo veci samej. Taktiež navrhuje vydať rozhodnutie o dočasnom opatrení, ktorým ústavný súd dočasne do rozhodnutia vo veci samej (i) odloží právne účinky napadnutého uznesenia krajského súdu do rozhodnutia vo veci samej, (ii) uloží povinnosť (matke) [redacted], aby sa dočasne do rozhodnutia vo veci samej zdržala výkonu práv a povinností, ktoré jej vyplývajú z napadnutého uznesenia krajského súdu, (iii) uloží povinnosť, aby sa miestne a vecne príslušný súd zdržal do rozhodnutia vo veci samej výkonu napadnutého uznesenia krajského súdu, a (iv) uloží povinnosť, aby sa miestne a vecne príslušný orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zdržal do rozhodnutia vo veci samej výkonu napadnutého uznesenia krajského súdu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že od augusta 2024 je na návrh matky na okresnom súde pod sp. zn. 15P/157/2024 vedené konanie o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým [redacted] a [redacted], [redacted]. Maloletí sa narodili v [redacted], kde od narodenia žili, bývali, sú registrovaní v zdravotných systémoch, navštevovali tam predškolské zariadenie. Slovensko navštevovali na účely dovoleniek a návštev rodiny.

4. V auguste 2025 bola celá rodina na Slovensku na dovolenke, ktorá sa podľa dohody mala skončiť 17. augusta 2025. Matka mala záujem ostať dlhšie, preto sa sťažovateľ do [redacted] vrátil sám. Následne mu 25. augusta 2025 oznámila, že sa s deťmi do [redacted] nevráti. Maloletý [redacted] musel byť 15. septembra 2025 hospitalizovaný v nemocnici spolu s matkou (popálil sa), preto sa sťažovateľ 16. septembra 2025 vrátil na Slovensko a prebral starostlivosť o maloletého [redacted]. Na základe vlastnej iniciatívy sa 23. septembra 2025 stretol s kolíznou opatrovníčkou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce (ďalej len „okresný úrad“). Následne aj po konzultácii s viacerými orgánmi sťažovateľ odcestoval aj s maloletým [redacted] do [redacted].

5. Matka podala 30. septembra 2025 na okresnom súde návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia maloletých detí do svojej osobnej starostlivosti a dočasnej úpravy styku otca s maloletými. Okresný súd uznesením č. k. 15P/139/2025-9 z 20. októbra 2025 návrh matky na vydanie neodkladného opatrenia zamietol. Proti uzneseniu podala matka odvolanie.

6. Krajský súd napadnutým uznesením z 27. novembra 2025 zmenil uznesenie tak, že nariadil sťažovateľovi (otcovi) odovzdať maloleté dieťa [redacted], toho času u otca, do starostlivosti matky [redacted] (I), zveril maloleté deti [redacted] a [redacted] dočasne do osobnej starostlivosti matky [redacted] (II), zakázal otcovi vycestovať s maloletými deťmi mimo územia Slovenskej republiky bez súhlasu matky (III), v prevyšujúcej časti návrh zamietol (IV) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (V).

II.
Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ uvádza, že už 15. októbra 2025 podal v [redacted] žiadosť o návrat maloletého [redacted] podľa Dohovoru o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej len „Haagsky dohovor“). Holandská centrálna autorita (ministerstvo spravodlivosti) poslala túto

žiadosť 11. novembra 2025 na Slovensko. Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže (ďalej len „CIPC“) zaregistrovalo vec pod sp. zn. US/35/25 a vyrozumelo okresný súd a okresný úrad o povinnosti zdržať sa rozhodovania o maloletých na základe čl. 16 Haagskeho dohovoru. Okresný súd však postúpil 19. novembra 2025 spis krajskému súdu, ktorý následne o odvolaní rozhodol.

8. Na základe online mediácie organizovanej 15. decembra 2025 CIPC sa sťažovateľ od matky maloletých dozvedel o konaní o neodkladnom opatrení. Obratom o tom informoval holandskú centrálnu autoritu, ktorá si následne vyžiadala vysvetlenie situácie zo slovenskej strany. CIPC sa listom z 18. decembra 2025 obrátilo na okresný súd so žiadosťou o vysvetlenie. Sťažovateľovi bolo 20. decembra 2025 poštou doručené napadnuté uznesenie krajského súdu.

9. Okresný súd 8. januára 2026 v odpovedi CIPC poprel prijatie informácie o povinnosti zdržať sa rozhodovania, zároveň potvrdil, že okresný úrad takú informáciu v tom čase dostal a bola súčasťou spisu k odvolaciemu konaniu o neodkladnom opatrení na krajskom súde. V ostatnej komunikácii okresný súd CIPC (ktoré disponuje doručenkou o informovaní okresného súdu zdržania sa rozhodovania) potvrdil, že predmetnú informáciu prijal cez interný elektronický systém (eDesk), ale z dôvodu ľudského faktora sa táto informácia nedostala do spisu.

10. Postupom okresného súdu a uznesením krajského súdu došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu ním označených práv. Všeobecné súdy sa mali zdržať rozhodovania o rodičovských právach do momentu, kým príslušný orgán nerozhodne, kde má obvyklý pobyt dieťa, teda do momentu, kým nie je určená právomoc súdu. Zároveň tým, že krajský súd ako odvolací orgán nedoručil odvolanie sťažovateľovi, porušil § 329 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, porušil princíp rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania, čo v konečnom dôsledku znamenalo taktiež porušenie sťažovateľom označených práv.

11. Sťažovateľ vyčíta krajskému súdu zmätočnosť pri dokazovaní: (i) uznesenie krajského súdu vychádza len z tvrdení matky a kolíznej opatrovníčky, pričom okresný súd ustanovil okresný úrad za kolízneho opatrovníka pre maloletých až 5. decembra 2025, teda po vydaní rozhodnutia o neodkladnom opatrení; (ii) v čase vydávania uznesenia okresného súdu správa kolíznej opatrovníčky ako dôkaz nebola súčasťou spisu, kolízna opatrovníčka sa vôbec v odôvodnení nespomína, no napriek tomu odvolací súd vychádza z jej správy, ktorá hodnotí skutočnosti po vydaní uznesenia okresného súdu. Krajskému súdu vyčíta aj arbitrárnosť rozhodnutia, keďže sa vôbec nezaoberal obvyklým pobytom maloletých, pre ktorých predstavuje [redacted] ich obvyklý pobyt (domov) už 2 a trištvrte roka. Krajský súd mal prebrať aj tendenčné závery kolíznej opatrovníčky, ktorou nebol sťažovateľ nikdy kontaktovaný, nebol ňou vyzvaný na poskytnutie súčinnosti a nebola mu adresovaná žiadna požiadavka na spoluprácu.

III.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom

súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, a preto ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

14. V ďalšom konaní bude ústavný súd predovšetkým hodnotiť možné porušenie označených práv sťažovateľa namietaným postupom okresného súdu a napadnutým uznesením krajského súdu. V konaní o prijatej ústavnej sťažnosti ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

III.1. K návrhu na odklad vykonateľnosti:

15. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti súčasne požiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu. Návrh odôvodnil tým, že právnymi následkami napadnutého právoplatného uznesenia, resp. zásahu nielen hrozí závažná ujma, ale k tejto ujme aj dochádza. Dochádza k zásahu do základného práva na súdnu ochranu pôsobením súdneho rozhodnutia a) vydaného súdom bez právomoci konať, b) v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania a c) v rozpore so zásadou zdržania sa konať arbitrárne. Jeho účinkami dochádza k ohrozeniu a prvotným zásahom do ústavou chráneného práva sťažovateľa na rodinný a súkromný život – výkon nezákonného rozhodnutia. Napokon je tu hrozba pre štát, že dôjde k podávaniu žalôb o náhradu škody z dôvodu nezákonného postupu súdu, pričom výška možnej škody bude nižšia, ak sa tento namietaný postup a rozhodnutia prerušia (inštitútmi predbežnej povahy) čím skôr. Hrozba ujmy na právach sťažovateľa je reálna a bezprostredná. Rozhodnutie krajského súdu bolo doručené obom stranám a ktorákoľvek zo strán, tretia osoba (okresný úrad), ba dokonca súd môžu začať nútený výkon tohto rozhodnutia. Pre sťažovateľa a maloleté dieťa to vytvára mimoriadne závažné následky vrátane obmedzenia slobody pohybu a reálneho rizika odobratia dieťaťa.

16. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

17. V danom prípade vzhľadom na charakter, závažnosť problematiky a skutočnosť, že odvolací súd nedisponoval informáciou od okresného súdu o zdržaní sa rozhodovania na základe Haagskeho dohovoru, v dôsledku čoho vydal rozhodnutie, ktorého výkon by mohol v konečnom dôsledku privodiť ujmu nielen sťažovateľovi, ale aj maloletým deťom, ústavný súd vyhovel jeho návrhu a odložil vykonateľnosť tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia.

18. Rozhodnutie vo veci odloženia vykonateľnosti označeného rozhodnutia krajského súdu neprejudikuje meritórny záver ústavného súdu vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

19. V súlade s § 131 ods. 1 zákona o ústavnom súde odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení. Podľa § 131 ods. 2 zákona o ústavnom súde

odklad vykonateľnosti môže ústavný súd zrušiť aj bez návrhu, ak sa v priebehu konania ukáže, že pominuli dôvody, pre ktoré sa nariadil, alebo sa ukáže, že tieto dôvody vôbec neboli dané.

III.2. K návrhu na uloženie dočasného opatrenia:

20. Podľa § 130 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení, ak to nie je v rozpore s verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu znamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám, najmä uloží orgánu verejnej moci, ktorý podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

21. Výrok v bode 3 tohto uznesenia sa týka najmä výroku II napadnutého uznesenia krajského súdu o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky.

22. Ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach danej veci odložením vykonateľnosti napadnutého uznesenia a dočasným opatrením vo vymedzenom rozsahu dôjde k dostatočnej ochrane práv tak sťažovateľa, ako aj maloletých detí, a preto ústavný súd o návrhu sťažovateľa na uloženie dočasného opatrenia vo zvyšnom rozsahu nevyhovel (výrok v bode 4 tohto uznesenia).

23. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokových častí tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Libor Duľa
predseda senátu